

BESLUT

2017-05-15

Dnr: 16/02821

SAKEN

Rapport, SVT1, 2016-10-15, kl. 18.00, inslag om att relationerna mellan Ryssland och USA har försämrats; fråga om opartiskhet och saklighet

BESLUT

Inslaget frias. Granskningsnämnden anser att det inte strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

INSLAGET

Inslaget hade rubriken "USA-Ryssland Historisk misstro" och påannonserades av nyhetsuppläsaren enligt följande.

Relationerna mellan Ryssland och det vi brukar kalla Väst eller demokratier har försämrats kraftigt på bara några veckor. Kriget i Syrien är den utlösande faktorn men historisk misstro ligger bakom. Vår utsände i Moskva rapporterar.

I inslaget sa *Rapports* utsände reporter i Moskva bland annat följande.

Det var den 6 mars 2009 i Geneve och två glada utrikesministrar lovade starta om relationen mellan Ryssland och USA. På ytan såg det hyfsat ut ett tag men så kom den ryska invasionen av Ukraina, ryskt luftvärn sköt ner en fullsatt jumbojet, stora ryska militärövningar, den ryska krigsföringen i Syrien och kulmen med bombningar mot civila i östra Aleppo. Kallt krig igen? Och vems fel är det?

Därefter intervjuades bland annat en rysk statsvetare som sa att amerikanerna bar skulden för de upprörda känslorna gentemot Ryssland. Därefter sa en annan rysk statsvetare bland annat att världen blir alltmer farlig och instabil.

ANMÄLAN

Anmälaren är kritisk till reporterns uttalande i inslaget. Anmälaren anser att uttalandet bidrog till att förfälska det historiska händelseförloppet genom att tala om en rysk invasion av Ukraina. Det är inte heller bevisat att nedskjutningen av

jumboplanet ska ha genomförts av Ryssland eller pro-ryska ukrainare.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sverige Television (SVT) anser att inslaget överensstämmer med kraven på opartiskhet och saklighet och anför i huvudsak följande.

Inslaget handlade om hur relationerna mellan Ryssland och USA försämrats. I inslaget intervjuades en rysk statsvetare som ansåg att USA bar skulden för den försämrade relationen. Reportern berättade om hur den ryska ledningen talade om sina ”amerikanska partners” även om de nu var bittra motståndare och att USA nu knappast ansåg att det handlade om ett genuint partnerskap. En annan rysk statsvetare uttalade sig om att den terrorbalans som rådde under kalla kriget inte längre fungerade som nödbroms utan att varje handling nu fick en motreaktion som ledde till en farlig och instabil värld.

De händelser och skeenden som lett fram till den situation som beskrevs på ett kortfattat sätt i inslaget har tidigare rapporterats om i löpande nyhetsinslag inom ramen för SVT:s nyhetsverksamhet. SVT anser inte att den förhistoria som anmälaren hänvisar till har relevans för inslagets saklighet. De folkliga protesterna mot Ukrainas president Janukovyjtj och dennes avgång, som föranledde den ryska annekteringen av Krim har ingående skildrats i SVT:s nyhetssändningar. Den internationella brottmålsdomstolen, ICC, bedömer att Krim är ockuperat av Ryssland och inte en del av Ryssland, liksom att tillståndet i östra Ukraina är att beteckna som en konflikt mellan Ryssland och Ukraina och inte ett inbördeskrig. Även Rysslands president Vladimir Putin har erkänt rysk militär närvaro i östra Ukraina. SVT anser därför att det finns saklig grund för formuleringen om rysk invasion.

Nedskjutningen av flight MH17 i juli 2014 över östra Ukraina har även den fått stort utrymme i SVT:s löpande nyhetsbevakning. Den officiella haveriutredningen har fastställt att det var en luftvärnsmissil av typ BUK-9M38 som träffade passagerarplanet då samtliga 298 ombord omkom. Missilen avfyrares från ett område som kontrollerades av pro-ryska rebeller. Luftvärnssystemet transporterades enligt den brottsutredning som nu pågår från ryskt område in i rebellkontrollerat område och sedan tillbaka till ryskt territorium. Detta har rapporterats i både svenska och internationella medier.

De faktauppgifter som anmälaren ifrågasätter nämns kortfattat för att ge bakgrund i ett nyhetsinslag som strävar efter att ge en bild av hur Ryssland ser på förhållandet mellan det egna landet och USA. Därav följer att inslaget inte går in på detaljer i vad som är vedertagna fakta.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SVT ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet). Kravet på opartiskhet tillämpas enligt granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Bestämmelsen innebär bland annat att en programledare eller reporter inte får göra värderande uttalanden eller ta ställning i kontroversiella frågor.

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att inslaget handlade om relationen mellan USA och Ryssland. I inslaget redogjordes för händelser som låg till grund för att relationen mellan länderna hade försämrats. Med anledning av vad SVT har framfört i sitt yttrande anser nämnden att inslaget inte strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

Detta beslut har fattats av Kristina Ståhl, Jan Holmberg, Ulrika Hansson, Clas Barkman och Berivan Yildiz efter föredragning av Johannes Wik.

På granskningsnämndens vägnar

Kristina Ståhl

Johannes Wik